

dvakrat padla in po svojih besedah s svojim krikom verjetno prebudila pol navez, ki so bivakirale v Nosu. Izstopila je ob enajstih zvečer, po 27 urah neprekinjenega plezanja. Jes je zapisala, da je po tej izkušnji prepričana, da bi Nos lahko naslednjič sama preplezala še hitreje.

Rekordno tudi ženska naveza

Američanka Libby Sauter in Novoze-landčanka Mayan Smith - Gobat sta v štirih dneh dvakrat izboljšali ženski rekord v Nosu. 28. oktobra sta 32 raztežajev dolgo smer preplezali v 5 urah in 2 minutah in se s tem približali svoji želji, da s smerjo opravita v petih urah. Po krajšem počitku sta se 31. oktobra v Nos podali še enkrat in ga preplezali v 4 urah in 43 minutah. Najspomnimo, da sta absolutno najhitrejši vzpon v Nosu opravila Alex Honnold in veteran Hans Florine, ko sta ga pred dvema letoma preplezala v 2 urah, 23 minutah in 51 sekundah.

Redki prosti vzpon

Nos v El Capitanu je sicer najbolj znana in najbolj plezana smer v steni, ko pa preštejemo proste ponovitve, jih je manj kot prstov na eni roki. Vsekakor manj, kot jih je naštel bližnja in ne kaj dosti manj priljubljena smer Salathé, pri tem, da je slednja v povprečju napornejša. Težava v Nosu je pravzaprav v dveh raztežajih: Great Roof (8a+) in Changing Corners (8b+). Kljub zaganjanju številnih plezalcev v te probleme je smer prva prosto preplezala odlična Lynn Hill davnega leta 1993, kar ji je uspelo celo v enem dnevu (23 ur). Od takrat je pravo prosto ponovitev (vodil je vse raztežaje v smeri) opravil le še Tommy Caldwell leta 2005 in zanj potreboval vsega 12 ur. Zdaj je to uspelo tudi Nizozemcu Jorgu Verhoevnu, ki je za prosti vzpon porabil tri dni. S prečko pod Great Roof je opravil v prvem poskusu, Changing Corners pa je preplezal v tretje. "Izjemno sem vesel, da se mi je uspelo prebiti skozi to smer. Predvsem pa moje globoko spoštovanje Lynn Hill, ki je prva uspela prosto ponoviti Nos pred 20 leti!" Sicer povejmo, da so smer Nos, ki je nastala leta 1958, prosto, a ne na pravi način (menjaje v vodstvu ali kako drugače) ponovili še Scott Burke (1998) in naveza Beth Rodden in Tommy Caldwell (2005).

Še dvakrat najhitreje

Letos so tamkajšnji lokalci spet postavljali hitrostne rekorde v steni El Capitana. Alex Honnold in Tommy Caldwell sta tako v samo dobrih 15 urah in pol opravila s smerjo El Corazon (8a, 1000 m) in tako opravila prvi prosti vzpon v enem dnevu. Oba sta smer sicer prosto ponovila že prej (Caldwell je po avtorju smeri Alexandru Huberju opravil drugi prosti vzpon z Beth Rodden leta 2007), a brez padcev ni šlo. Kljub temu sta dosegla daleč najhitrejši čas plezanja. Na drugi strani stene pa so bili dejavni David Allfrey, Skiy Detray in Cheyne Lempe, ki so prav tako v slabih 17 urah preplezali nekdanjo eno najtežjih tehničnih smeri Zenyatta Mondatta, dolgo 16 raztežajev, za katero povprečna naveza potrebuje okoli sedem dni. Ob svojem nastanku (1981) se je ponašala z oceno A5, danes pa se je ustallila pri še vedno zavidljivi A4. Možakarji — Davida Allfrefa poznamo od letos, ko sta z Alexom Honnoldom preplezala sedem dolgih smeri v El Capitanu v sedmih dneh, o čemer smo poročali — so rekord iz leta 2005 (postavili so ga Kevin Jamarillo, Ivo Ninov in Ammon McNeely) izboljšali za več kot šest ur.

Nova smer v Yosemiteh

Čeprav velja reko, da so Yosemite že preplezani po dolgem in počez, pa je Cheyne Lempe, sicer najmlajši član yosemitske reševalne službe (YOSAR), v steni Higher Cathedral (nasproti El Capitana) odkril še deviške počti, ki so obljubljale zahtevno prosto plezanje. Toda na kraju samem se je izkazalo, da so precej poraščene z lišaji in mahovjem, tako da sta si morala z Ethanom Pringlom pomagati tudi z nekaj tehnike. Smer Constant Gardener (5.11+ R A3, 300 m) sta preplezala v dveh dneh brez predhodnih poskusov. V zadnjem raztežaju ju je čakalo presenečenje, saj sta našla nekaj starih klinov. Kasneje sta ugotovila, da so levo od njune smeri že v šestdesetih letih plezali yosemitski mački Chouinard, Kamps in Pratt ter svoj vzpon ocenili s 5.9 A4. "Prav osupljivo je, kako so stari mojstri zmogli preplezati svojo smer s tisto

primitivno opremo," sta Lempe in Pringle komentirala vzpon yosemitskih legend izpred petdesetih let.

Solo rekord v Triple Direct

Triple Direct je ena bolj plezanih in daljših smeri v El Capitanu in prva, ki so jo v tej steni preplezali Slovenci (Janez Dovžan in Miha Smolej, 1973). Gre za povezavo treh klasik, in sicer spodnjega dela smeri Salathé, srednji del pripada Muir Wallu, konča pa se po Nosu. Čeprav poteka v veliki naklonini, ni pretirano težka (5.9, C2) in tudi kar nekaj pripravnih mest za spanje se najde v njej. Smer je sredi julija sam preplezal priznani kalifornijski plezalski dirkač in soler Hans Florine, ki za rekordne dosežke v yosemitskih stenah skrbi že skoraj tri desetletja. Čeprav se je nedavno srečal z Abrahamom, Hans očitno še ni na poti v plezalsko upokojeitev. Tudi velika vročina, ki je julija vladala v Yosemiteh, ga ni motila. V steno je vstopil jutraj ob 5.48 s 70-metrsko vrvo, potrebno tehnično opremo in s štirimi litri vode ter se tako rekoč vsak raztežaj varoval z *gri-grijem*, se spustil po vrvi nazaj, pobral uporabljeno opremo in odžimril nazaj na stojišče. Kljub temu je do Mamutovih polic (Mammoth Ledges) potreboval le skromne 3 ure in 18 minut. Seveda je takoj nadaljeval in sklenil svoj vzpon ob 23.11 zvečer, po 17 urah in 29 minutah plezanja. Povejmo še, da je bil to 157. Florinov vzpon v El Capitanu.

Honnold soliral The Heaven

Že v devetdesetih letih je legendarni ameriški plezalec Ron Kauk visoko nad yosemitsko dolino preplezal previsno in izpostavljeno poč ter jo imenoval The Heaven (Nebesa). Le 18 gibov dolgo smer je ocenil z 5.12 c/d (7b+/c). Leta 2005 se je pod smerjo pojavil Dean Potter in jo prosto soliral. Šest let kasneje je isto opravil Alex Honnold. Priznani soler se je nedavno pod Nebesa odpravil še enkrat, tokrat s snemalno ekipo. Oba vzpona brez varovanja (izpod prstov Alexa Honnolda in Deana Potterja) si lahko ogledate tudi na medmrežju (Youtube).

Novice je pripravil
Urban Golob.

ŠPORTNO- PLEZALNE NOVICE

Domen Škofic preplezal 9a+

Mladi plezalec iz Radovljice, ki se je po letih dominance v mlajših kategorijah na svetovni ravni v letošnji letu prebil tudi med najboljšje članske tekmovalce v svetovnem pokalu, se je odpravil na počitnice v Španijo, za katere ne moremo reči, da je njihov namen počitek. Več kot očitno si je Domen zadal velike cilje v skali in v plezališču Oliana v začetku decembra preplezal svojo najtežjo smer, ocenjeno z 9a+ (Papichulo). Za uspešen vzpon je potreboval pet dni in deset poskusov. Domen je preplezal že sedem smeri z oceno 9a, sedaj pa bo lahko v svoj plezalni dnevnik zapisal še svojo prvo 9a+. Ta dosežek bo šel tudi v anale slovenske zgodovine športnega plezanja kot prvi vzpon Slovenca v tako težki smeri.

Mina Markovič do prve 8c+

Naša najboljša tekmovalka je se je takoj po koncu tekmovanj odpravila na plezanje v skalo. V Španiji je nadgradila odlično tekmovalno sezono in presegla vse svoje dosedanje dosežke pri plezanju v naravnih plezališčih. V plezališču Oliana ji je v začetku decembra najprej uspelo preplezati njeno prvo smer z oceno 8c (Fish Eye). Nato je na pogled preplezala Los Humildes pa casa (8b+), kar je njen najtežji vzpon na pogled. Obisk tega katalonskega plezališča je kronala z uspehom v smeri Mind Control (8c+), s čimer je svojo lestvico najtežjega vzpona premaknila še za plus višje ter se s tem dosežkom izenačila z Natalijo Gros (Histerija, 2009) in Majo Vidmar (Attila lunga, 2009).

Tretja 8c za Anžeta Varga

Anže Varga iz Slovenskih Konjic je v Mišji peči preplezal smer Natural Link (8c), ki je naravna različica nekoliko lažje smeri Missing Link (8b+), v kateri je bil uspešen teden dni prej. Za smer je porabil šest poskusov. To je že njegova tretja smer teh težav.

Gašper Pintar preplezal prvo 8c+

Histerija v Mišji peči, 32 metrov dolga linija v osrednjem delu stene, predstavlja najtežjo preplezano smer za Gašperja Pintarja, ki je že na zadnjih tekmah državnega prvenstva nakazoval zelo dobro formo.

Janja Garnbret odlično v skali

Janja Garnbret je dobre razmere ob koncu novembra izkoristila za dvodnevno plezanje v Mišji peči. Njeni najtežji vzponi so bili do zdaj opravljeni predvsem v Kotečniku, kjer je maja preplezala tudi svojo prvo smer z oceno 8b+, poimenovano Katakombe, tokrat pa je v dveh dneh opravila z nekaj težkimi smermi v "Miški". V soboto je

v drugem poskusu preplezala smer Lahko noč, Irena (8b), Mrtvaški ples (8b) v tretjem poskusu in Sivi Pinot (7c) na pogled. Z vrhunskimi vzponi in skoraj neverjetno realizacijo je nadeljevala tudi v nedeljo. Na pogled je bila uspešna v smeri Chiquita (8a), na flash pa je preplezala smeri Sonce v očeh (8a+) in Samsara (8a).

Plezalni dnevi Kranja

V Kranju se je konec novembra na tradicionalnih Devetih plezalnih dneh Kranja zaključila sezona državnega prvenstva v športnem plezanju. Tekmovalci in tekmovalke vseh starostnih kategorij so se pomerili v težavnostnem in balvanskem plezanju.

Novice je pripravil
Peter Mikša.

Tekma za DP Kranj 2014 – rezultati: Težavnost

Kategorija	Moški	Ženske
Člani/članice	Urban Primožič	Mina Markovič
Mladinci/mladinke	Martin Bergant	Rebeka Kamin
Kadeti/kadetinje	Domen Kolenko	Sara Lukič
Starejši dečki/deklice	Maks Bogolin	Janja Garnbret
Mlajši dečki/deklice	Patrik Krajnik	Lučka Rakovec
Cicibani/cicibanke	Bine Meke	Letija Fajfar

Balvani

Kategorija	Moški	Ženske
Člani/članice	Jure Bečan	Mina Markovič
Mladinci/mladinke	Martin Bergant	Katja Kadič
Kadeti/kadetinje	Anže Peharc	Sara Lukič
Starejši dečki/deklice	Maks Bogolin	Janja Garnbret
Mlajši dečki/deklice	Nik Golej	Lučka Rakovec
Cicibani/cicibanke	Bine Meke	Dominika Kodra

Državni prvaki za sezono 2014: Težavnost

Kategorija	Moški	Ženske
Člani/članice	Domen Škofic	Mina Markovič
Mladinci/mladinke	Martin Bergant	Tjaša Kalan
Kadeti/kadetinje	Tine Rozmanič	Kaja Skvarč Božič
Starejši dečki/deklice	Maks Bogolin	Janja Garnbret
Mlajši dečki/deklice	Nik Golej	Lučka Rakovec
Cicibani/cicibanke	Bine Meke	Letija Fajfar

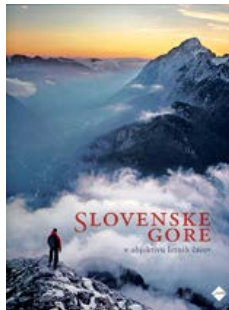
Balvani

Kategorija	Moški	Ženske
Člani/članice	Jure Bečan	Tjaša Kalan
Mladinci/mladinke	Martin Bergant	Katja Kadič
Kadeti/kadetinje	Anže Peharc	Sara Lukič
Starejši dečki/deklice	Maks Bogolin	Janja Garnbret
Mlajši dečki/deklice	Nik Golej	Lučka Rakovec
Cicibani/cicibanke	Grega Verbuč	Dominika Kodra

LITERATURA

Sijaj gora

Slovenske gore. Uredila Maja Ogrizek, urednik fotografije Arne Hodalič. Ljubljana, Can-karjeva založba, 2014. 280 str., 44,70 EUR.

Čeravno je od izdaje minilo že skoraj leto, je sijaj enak. Sijaj gora in – sijaj knjige, iz katere pred bralca – gledalca stopa podoba slovenskih gor. Knjiga *Slovenske gore* je neke vrste kulturna knjiga, verjetno je bila prva, ki je celovito zajela slovenske gore – v podobi in besedi. Prva, zelo uspešna izdaja, je pred bralce prišla že davnega leta 1982. Kot v uvodu ugotavlja Miha Kovač, so se časi spremenili. Nenadnje živimo zdaj v svoji državi, v gore zahajamo na bistveno bolj pestre načine kot nekoč, podnebje je postalo bolj nepredvidljivo... Zato so ustvarjalci knjigi dali drugačen značaj. Če je bila izdaja iz leta 1982 bolj "govoreča", z več besedila, ki je osvetlilo gore z vseh vidikov (od rastlinstva, živalstva do glasbe in filma), je nova izdaja predvsem vizualna – podnaslov namreč pravi, da so gore zajete "v objektivu letnih časov". Je tudi to, da tokrat govore predvsem fotografije, odraz sprememb sodobnega človeka? Zanimiv je še en podatek, ki tudi kaže na velike spremembe – naklada izdaje iz leta 1982 je nepredstavljivih 25 tisoč izvodov, sedanja izdaja pa "le" 4500 (za današnje razmere zelo visoka številka!). Ker gore najprej doživljamo predvsem z očmi, skozi neizmerno širino obzorij in pestrost barv, je teh obzorij in barv, kakor tudi fotografskih podrobnosti, v knjigi res veliko. In podoba naših gor, kot jo zaznamo iz knjige, je naravnost odlična. Uredniška roka fotografa Arneja Hodaliča se ob velikem številu dobrih fotografij, ki

so se množično odzvali na povabilo k soustvarjanju knjige, še kako pozna. Izjemne barve, čudovite kompozicije, globinska ostrina, kot bi sam "v živo" stal na vrhu in zrl tja preko grebenov. Ob tem pa bralca v vsak letni čas pospremi esejistična besedila Marjete Keršič Svetel, Boruta Peršolje, Lučke Kajfež Bogataj in Iztoka Tomazina. Vsi razen Lučke Kajfež Bogataj govore o doživljajski plati gora, medtem ko slednja ne more mimo naravovarstvenega vidika. Zanimivo je, da se je že prva izdaja zaključila prav z varovanjem narave, po tridesetih letih je ta vidik še toliko pomembnejši. In je prav, da je poudarjen. Seveda pa so gore, ne glede na to, kaj tam gori počnemo, predvsem za dušo. In, kot ugotavlja Miha Kovač v uvodu, tudi objavljene fotografije kažejo, da v gore še vedno hodimo po mir in tišino, pa čeprav tam iščemo tudi vse vrste "adrenalina". Knjiga naj bi bila tudi odraz novega časa, a bolj ko sem jo gledal, bolj sem v njej prepoznaval isto stvar – brezčasno lepoto, ki jo ponujajo gore, tisto "kuglyevsko" estetiko, ki jo je ustvarila narava in jo hodimo kot nektar srkat v višave vedno znova. Pot po gorah zaključujejo še tri razmišljanja s skupnim naslovom Fotografija zgodba. Trije od številnih fotografij so povedali, kako pri njih nastaja fotografija. Zanimiv pogled. Nenavadno je tudi kazalo vseh fotografij na koncu knjige – vsaka fotografija je pomanjšana in ob njej so tudi podatki o avtorju, času osvetlitve, zaslonki in svetlobni občutljivosti, v kateri je bil posnetek narejen. Pohvalno je, da so podpisi k fotografijam dovolj informativni, da bralec zares lahko prepozna marsikateri vrh ali dolino, prav na vsakem paru sosednjih strani pa je spodaj določena misel, včasih nekoliko poetična, drugi spet poučna, tretji nekoliko filozofska. Misli, kot se porajajo, ko hodiš po gorah. Fotografije so večinoma eno- ali dvostranske, ponekod jih je "zlepljenih" skupaj tudi nekaj več – v tem primeru se mi zdi, da bi bil učinek večji, če bi bile ločene z belo ali črno črto, odvisno od podlage ozadja (bela, siva, črna). Kdorkoli bo v roke vzel knjigo *Slovenske gore*, jo bo gotovo vzel večkrat. Kajti lepa knjiga kaže lepoto naših gor v res lepi luči. V taki, kot je dejansko tam gori v svetu skalnih vrhov in grebenov nad zelenimi gozdovi in planinami.

Marjan Bradeško